

обліку інформацію про власний капітал деталізують таким чином: – статутний капітал – за видами капіталу за кожним засновником, учасником, акціонером тощо; – пайовий капітал – за видами капіталу (види майна, надходження внесків членів кооперативу) і в розрізі колективних та індивідуальних членів; – капітал у дооцінках і додатковий капітал – у розрізі субрахунків; – вилучений капітал – за видами акцій (вкладів, паїв); – неоплачений капітал – за видами розміщених неоплачених акцій (для акціонерних товариств) та за кожним засновником (учасником) підприємства; – резервний капітал – за видами, джерелами утворення та напрямками використання; – нерозподілені прибутки (непокріті збитки) – в розрізі таких статей: прибуток нерозподілений; списання збитків минулих років (за напрямками списань); непокріті збитки минулих років; прибуток, використаний у звітному році; списання прибутку минулих років, використаного у звітному році (за напрямками використання).

Отже, облік власного капіталу має досить велике значення через важливість даного виду капіталу для діяльності підприємства; облік власного капіталу на підприємстві організований лише для виконання вимог чинного законодавства, в той час як правильна організація обліку є запорукою отримання точної і потрібної інформації, яка є основою ефективних управлінських рішень.

Скрипник М.І. д.е.н. доцент,

Шовтенко О.В., магістрант,

Київський національний університет технологій та дизайну

ЗМІНИ В ПРОЦЕСІ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН

Особливістю цього дослідження є висвітлення порядку визначення та нарахування амортизації у контексті Податкового кодексу України, який зазнав деяких змін.

У роботі проаналізовано статті Податкового кодексу стосовно класифікації основних засобів та методів нарахування амортизації, а також опрацьовано питання обліку і нарахування амортизації основних засобів згідно із змінами у законодавстві, як у бухгалтерському, так і у податковому обліку.

В ході дослідження були використані методи вивчення соціально-економічних процесів: наукове порівняння, аналіз і синтез, метод наукової абстракції, індукції та дедукції.

Бухгалтерський облік основних засобів ведеться згідно з П(С)БО 7 “Основні засоби”, а податковий облік основних засобів до 01.01.2011 року вівся згідно з основним нормативним документом: Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”, а з 01.01.2011 року основні методи і прийоми податкового обліку та амортизації помінялися у зв’язку з впровадженням Податкового кодексу України. Варто зазначити, що впровадження Податкового кодексу України наблизили облік та нарахування податкової амортизації до бухгалтерського.

Згідно з п. 26 П(С)БО 7 для нарахування амортизації основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) передбачено п’ять основних методів:

- прямолінійний;
- зменшення залишкової вартості;
- прискореного зменшення залишкової вартості;
- кумулятивний;
- виробничий.

Але останнім абзацом п.26 визначено, що у бухгалтерському обліку можливо застосовувати норми та методи нарахування амортизації основних засобів, що передбачені податковим законодавством.

Доречно також зазначити відмінності у розумінні поняття “основні засоби”, яке було введено в ПКУ замість категорії “основні фонди”. Відповідно до пп. 14.1.138 п. 14.1 ст. 14 Розділу I ПКУ, основними засобами визнають матеріальні активи, зокрема запаси корисних копалин, наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів,

матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 грн., невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначає платник податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 грн. і поступово зменшується внаслідок фізичного або морального зношення, та очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік). Тим часом, на підставі п. 14 підрозділу 4 “Особливості справляння податку на прибуток підприємств” Розділу XX ПКУ норматив для основних засобів, визначений у підпункті 14.1.138 пункту 14.1 ст. 14 ПКУ, встановлений в сумі 1000 грн, як це передбачено у пп. 8.2.1. п. 8.2. ст. 8 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”.

Новизною є також те, що згідно з п. 144.2 ст. 144 Розділу III ПКУ чітко прописано, що не підлягають амортизації та повністю належать до складу витрат за звітний період витрати платника податку на ліквідацію основних засобів.

Класифікацію груп основних засобів та інших необігових матеріальних активів у п. 145.1 ст. 145 ПКУ набагато збільшено у порівнянні з класифікацією наведеною в пп. 8.2.2. п. 8.2. ст. 8 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Заміною традиційних чотирьох груп стали 16 груп основних засобів. Класифікаційний перелік груп основних засобів та інших необігових активів у ПКУ практично повністю відповідає положенням П(С)БО 7 "Основні засоби" (пп. 5.1. та 5.2. п. 5 П(С)БО 7). Проте, основні засоби та інші необігові матеріальні активи не розподілені, а тому віднесення певної групи до складу основних засобів чи інших необігових матеріальних активів чітко не визначено.

Висновки. Отож, беручи до уваги наведені вище результати дослідження, варто виділити основні переваги Податкового Кодексу України в контексті правового регулювання амортизаційної політики підприємств:

1. Податкове законодавство у деяких аспектах узгоджено з П (С) БО;
2. Об’єкти амортизації приведено у відповідність з їх економічним змістом;

3. Визначено мінімальні терміни корисного використання об'єктів основних засобів;

4. Спрощено податковий облік.

До недоліків, які наявні у чинному Податковому Кодексу України варто відзначити:

1. Суперечність трактувань певних категорій та окремих положень;

2. Вузькість трактування категорії “амортизація”;

3. Чітке визначення методів амортизації для певних груп основних засобів;

4. Відсутність регламентації процедури акумулювання амортизаційних нарахувань для створення амортизаційного фонду.

*Сук П.Л., д.е.н., професор
професор кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

ВИЗНАЧЕННЯ ЩОДЕННОЇ СУМИ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Основні засоби надходять на підприємство і вибувають з нього в будь-який день року, що рідко збігається з початком і закінченням звітного періоду. Якби основні засоби надходили на підприємство в перший день звітного періоду (місяця, року), а вибували з нього в останній день звітного періоду (місяця, року), то амортизація на основні засоби відповідала б періоду (місяцю, року) їх використання.

Відповідно до Податкового кодексу України [1] і П(С)БО 7 “Основні засоби” [2] нарахування амортизації проводиться щомісячно. Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання.

Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на